

ger thijs

nachtlucht

Personen

Vrouw

Jonge Vrouw

Man

Jonge Man

Vertrekhal van een klein vliegveld, ergens in Noord-Europa

1.

vrouw Het is een koude avond.

Het is een vreemde avond.

Een vulkaan op IJsland is uitgebarsten
spuwt aswolken het luchtruim in
die zich verspreiden over het continent
over de oceanen
gedragen door de wind.

man EYJAFJALLAJÖKULL.

Godenhol.

Niemand weet hoelang het gaat duren
voor die noordelijke aardgod klaar is
met uitbraken van gesmolten steen.

jonge man Piloten worden verrast

door de zwarte wolken
vliegen opeens een duisternis binnen
alsof ze in een grot zijn beland.

man Het voelde alsof ik in een grot belandde.

Stuurloos, fladderend als een dove vleermuis.

jonge vrouw Gevaarlijk is het.

Messcherpe asdeeltjes
verstoppden de straalmotoren.

man Dan weer zag ik vurige kraters onder me.

Gloeiende stenen, de lucht in geslingerd
alsof we door afweergeschut vlogen.

Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt.

Apocalyptisch.

Blij dat ik vaste grond onder mijn voeten heb
al sta ik erop te trillen.

vrouw Het is een klein vliegveld.

Een klein vliegveld, laat in de avond.

Passagiers kijken door de ramen

naar de donkere lucht

praten gedempt bezorgd

- asdeeltjes verstoppen de straalmotoren -

kijken omhoog naar vertrekborde

rolkoffers aan hun voeten

rugzakken van de rug gegleden.

De lettertjes roffelen

geannuleerd...

geannuleerd...

omroepstem Geannuleerd...

Geannuleerd...

vrouw Alle vliegverkeer stilgelegd

in heel Europa.

man EYJAFJALLAJÖKULL.

vrouw Zo.

man Ik heb erop geoefend

toen ik deze rol aangeboden kreeg.

jonge vrouw Ze dwalen door de vertrekhal
van het wat onderkomen vliegveld.

Roepende stemmen
piepende rolkoffers
snelle voeten
slepende passen.

jonge man Sommigen gaan maar weer terug naar huis.

jonge vrouw Nooit meer vliegen.

Laat dit een waarschuwing zijn...

vrouw Onzin.

jonge vrouw Veel ongelukken de laatste jaren
mysterieuze verdwijningen.

Schepen speuren de oceanen af.

De vissen zwijgen...

jonge man Anderen zoeken een hotel op.

vrouw Wordt hopelijk vergoed...

man Natuurlijk! Dat zou me wat moois zijn!

jonge man Weer anderen dwalen rond

weten niet waarheen
bekijken de donkere etalages
van de belastingvrije winkels
installeren zich tenslotte
op de harde plastic stoelen
hopend op weldadige winden
die de wolken verjagen.

vrouw Onwerkelijk is de nacht.

man Zo zullen we ook wachten
als het einde der tijden is aangebroken
en de enkele rechtvaardigen worden overgebracht
naar een andere planeet...

vrouw Poeh poeh...

jonge vrouw Ik zag een gat in de aswolk
waardoor de zon scheen...
Schitterend was het
de mooiste zonsondergang die ik ooit heb gezien.
Maar het was gauw voorbij.

vrouw Nu is het nog avond
het donker verhult de verduistering.
Maar morgen, als de zon opgaat?
zal het grauw en grijs zijn
zonloos dagenlang
maandenlang
als ware het een nucleaire winter?

jonge man 75000 jaar geleden
heeft de uitbarsting van een supervulkaan
de hele aardbol met aswolken omhuld
de zon kwam er niet meer doorheen
een ijstijd die eeuwen duurde
en driekwart van de aardbevolking
het leven kostte.

vrouw De natuur laat weten wie de baas is.

jonge vrouw Dagen?

Maanden?

Een eeuwigheid?

Moet de wereld terugkeren

naar oude vervoermiddelen?

De boten in

de zeeën op?

Ik heb nooit aan dat vliegen geloofd.

Een mens kan toch niet vliegen, kom!

omroepstem Geannuleerd...

Geannuleerd.

wachten, zitten

2. flarden

a.

vrouw Zag je hem?...

Die kleine jongen
met een verband om zijn hoofd?
dwaalt rond.

Het verband is losgeraakt
hangt als een lint langs zijn rug.

jonge vrouw Had hij een bordje om zijn nek?

Liep er een stewardess mee?

vrouw Zo klein was hij ook weer niet.

Een koptelefoon over het verband
zingt af en toe
knikt zijn hoofd op het ritme.

Daar...

jonge vrouw Ik zie niemand.

vrouw Nee
nu is ie weg.

b.

*twee mannen
een Maxi-Cosi tussen zich in*

lopen over

c.

vrouw met telefoon aan het oor

vrouw Ik weet niet hoe lang het gaat duren.

Ja, schat.

Ik ook van jou...

Ik ook van jou.

Ik ook van jou!

IK OOK VAN JOU!

verbreekt verbinding

Jezus...

d.

jonge vrouw Je kunt nog terug...

man Nee, nee.

jonge vrouw Beschouw het als een teken.

Deze vertraging.

man IETS wil niet dat ik ga?

jonge vrouw Iemand.

man Zo machtig is ze ook weer niet.

jonge vrouw O nee?

zijn af

e.

vrouw Ik raak er steeds meer van overtuigd

dat de weg terug

de enige weg naar voren is, snap je?

Dat ik niet verder kom

als ik niet eerst terugga.

Misschien dat ik

als ik al die wegsplitsingen terugvolg

tenslotte op eentje stuit waarvan ik kan zeggen:

AH HIER HAD IK

DE ANDERE WEG MOETEN NEMEN.

Niet met droefenis

niet met SPIJT

nee, ter verheldering.

jonge man Filosofisch?

vrouw Dat word je hiervan...

man Zijn het wel wegsplitsingen?

Zijn het niet eerder rotondes?

Vijfsprongen? Zessprongen?

vrouw Dat zal het generatieverschil zijn.

Voor ons lagen niet zoveel wegen open.

jonge man Wees maar blij!

Ik dwaal zo jong als ik ben

al jaren van het ene slechte pad

naar het andere...

f.

alle personages verzonken in een apparaat

een laptop, iPad, gsm, whatever

knoppen in het oor

meewiegen met muziek

film kijken op klein scherm

stille scène

dan: ze kijken allemaal verstoord op

allen Geen bereik.

Geen bereik...

lange stilte

wezenloze blikken, pogingen

dan:

een van hen Bereik!

allen Bereik!

druk bellen

g.

de jongen met een verband loopt over

jonge man $672 \times 1012 = ?$

Nou? 680064!

tikt tegen zijn omwikkeld hoofd

Koppie, koppie.

af

3.

jonge vrouw De opgewonden dame
en de zwaarmoedige piloot.

vrouw De opgewonden dame
drukgebarend, dure tas, grote sjaal, luide stem:

man De zwaarmoedige piloot
hangend hoofd, haveloos uniform
maar pet hups schuins op het hoofd.

vrouw Pardon.

Hoe lang gaat het duren...?

U weet vast meer.

Een, twee, drie strepen op uw uniformjas!

man Drie strepen op mijn jas
ooit ben ik ze waard geweest.

vrouw Nu niet meer?

hoofdschudden van man

Waarom dan die jas?

man Weet u dat velen van ons
piloot zijn geworden
om hun vlieg angst te overwinnen?
Dat de wetenschap hoe het allemaal werkt
hen helpt die irrationale angst te verliezen?
Bij mij gebeurde het omgekeerde.

Het vliegen werd mij een steeds groter raadsel.
Niet alleen dat van machines
ik keek ook met groeiend ongeloof naar vogels.
Lichter zijn dan lucht...
hoe kan dat?

jonge vrouw Levensverhalen
evaluatie van het eigen bestaan
daartoe lokt een dergelijke nacht uit.
Men komt er anders uit
dan men hem binnenging...
Nieuwe liefdes ontstaan
of juist een definitieve breuk...

jonge man Wat staat ons te wachten?
Ontroerende bekentenissen?
Grappige anekdotes?

man Wat me bij dit beroep bracht:
de boeken van Biggles, de gevechtspiloot.
Ik had ze alle zesennegentig.
Wat die allemaal kon!
Loopings, onder bruggen doorvliegen
ingewikkelde formaties vormen.
Dat wilde ik, deed ik tenslotte.
Tot ik op een dag mijn ongeluk kreeg.
Het ongeluk dat iedere piloot moet meemaken
dat ergens in zijn toekomst op hem wacht
zijn hoogstpersoonlijke ramp.

Het was een overzichtelijk ongeluk, het mijne.
Ik kon landen op een snelweg.
Schade: slechts twee gebroken sleutelbenen
van twee stewardessen
die daarna een verhouding kregen...
vrouw Dat was u.
man Dat was ik.
Ik had geluk gehad.
Ik zou het geen tweede keer hebben.
Ik verloor mijn geloof, snapt u.
Zoals anderen van hun religie afvallen
verloor ik mijn geloof in het vliegen.
Keek hoofdschuddend omhoog
alles wat daar boven me buitelde en deed
wat dachten ze wel?
Nog enkele jaren ploeterde ik voort
ging trillend van de angst de vliegtuigen in
samen met vrolijke, nietsvermoedende passagiers.
Ophouden was onvermijdelijk
maar waarheen?
Dit is mijn wereld, altijd geweest.
Dit is mijn kleding, altijd geweest.
Dus ik breng mijn dagen hier door
in deze vertrekhal.
Men staat mij toe mijn uniform te blijven dragen.
Veeg wat

maak de toiletten schoon
kijk door de hoge ramen
naar wat landt en opstijgt
en schudt mijn hoofd...

En nu deze aswolk.

U ziet hoe weinig er nodig is
om alles tot stilstand te brengen.

vrouw Dat doet u goed?

man Ergens wel.

vrouw U bent bij de pakken neer gaan zitten!

Niet doen!

Trek uit die waardeloos geworden jas
waar u eigenlijk geen recht op hebt.

Ga weg uit deze hal.

Kijk niet meer naar de lucht

kijk naar de aarde

kijk naar het water.

man Het water, dat is ook zoiets

daarin hebben we toch eigenlijk ook
niets te zoeken...

De evolutie heeft ons aan land gebracht
laten we daar blijven.

vrouw Een nieuw leven.

Je kunt **ALTIJD** een nieuw leven beginnen!

DEZE DAG IS DE EERSTE DAG

VAN DE REST VAN JE LEVEN!

man Oei. Dat is lang geleden...

vrouw Kijk naar mij!

Hoewel...

Nieuw leven is misschien een groot woord.

Wacht...

haalt telefoon te voorschijn

die precies op dat moment begint te rinkelen

ze neemt op

vrouw Ik ook van jou.

IK OOK VAN JOU!

verontschuldigende glimlach

Ik laat u iets horen...

dan weerklinkt muziek uit het apparaat

blikkerig, een mannenstem

ze luisteren, zij zingt mee, neuriend,

met een glimlach

Herkent u hem?

man Nou nee...

ze luisteren

jonge vrouw is opgekomen

jonge vrouw Zag u hem ook?...

Een eenzame jongen met een verband

om zijn hoofd...

komt en gaat.

Nu bij de ramen kijkend

naar de geparkeerde vliegtuigen

dan weer bij de donkere winkeltjes...
en zegt getallen...

luistert naar de muziek

Ja, dat ken ik, dat ken ik!

vrouw Marius Möller.

jonge vrouw Nee? O ja?

Ik dacht aan heel iemand anders...

omroepstem In hal zuid is een winkel heropend

waar de gestrande passagiers

water, koffie, bier

versnaperingen kunnen verkrijgen...

Het water is gratis

wordt aangeboden door de vliegveldautoriteit.

jonge vrouw Gratis! Hoort u dat?

Daar moet ik bij zijn.

snel erheen

vrouw Marius Möller

de bekende Zweedse zanger.

man Natuurlijk! Marius Möller.

vrouw Wat weinig mensen weten:

Marius heet eigenlijk Maarten.

Hij is van Nederlandse afkomst.

Hij is geëmigreerd

omdat hij vond dat zijn werk

in ons land niet op waarde werd geschat.

En hij ging niet zuidwaarts

zoals miskenden meestal doen

hij ging naar het noorden.

man Ja, vaaglijk...

vrouw Ik las over hem bij de kapper

in een van die bladen

die je alleen bij de kapper leest...

man Uw haar zit fraai, overigens.

vrouw Een compliment!

In al uw zwaarmoedigheid!

Op de goede weg!

Ik bekeek de foto's in dat blad

en ondanks die baard dacht ik:

ik ken die man, maar waarvan?

die ogen, die gitaar...

en opeens wist ik het!

Maarten Molenaar

een klasgenoot van vroeger.

De jongen die van de Ilias een musical maakte

en mij met alle geweld

Helena wilde laten spelen

wat hem als Paris in de gelegenheid zou stellen

mij op het toneel te kussen.

De kus waar hij van droomde

maar waarvoor hij te verlegen was

zou de kunst hem nu vergunnen.

Slim gedacht, nietwaar?

Het raffinement van de verlegenen!
Die kus is er nooit van gekomen.
Ik brak tijdens de wintersport een been
voor de repetities begonnen...
Daar, onder de droogkap
werd ik overspoeld door herinneringen.
Hoe anders had mijn leven kunnen lopen
als ik mijn been niet gebroken had
als die kus had plaatsgevonden...
man U zou nu de vrouw
van een beroemde Zweedse zanger zijn?
vrouw Ach, dat weet je niet...
Misschien...
Ik ben nu ook niet ongelukkig
laat ik dat voorop stellen
maar iets
iets is vastgelopen in mijn leven.
De weg teruggaan...
zoals je dat wel eens ziet in films.
Het been dat heelt...
De kus wordt wel gegeven...
Een schuchtere liefde ontbloeit...
Een vroeg huwelijk.
Kinderen.
Ik ben nu kinderloos en dat ligt niet aan mij.
man Maar dan was hij nooit naar Zweden gegaan

dan was hij niet een beroemde zanger geworden.

Hij had zich verplicht gevoeld

chemie te gaan studeren

om voor u en uw kind te zorgen.

vrouw Toe. Geen spelbreker zijn.

man Ja, kom zeg. Laten we wel wezen.

SYSTEEMHERSTEL

Terugkeer naar een eerdere status

dat willen we allemaal wel.

vrouw Ik kocht al zijn cd's.

Die stem, donkerder geworden,

maar toch DIE STEM.

Hij opende een sluis in mijn hoofd

en de herinneringen stroomden naar buiten.

Die baard, dat viel tegen.

Ik moest iets doen met mijn gevoel.

Ik schreef een brief

een fanbrief

kon het niet laten.

Verwachtte niets

maar kreeg o wonder! antwoord.

Warm, zoals de muziek.

Mijn bericht uit het oude vaderland

had hem goed gedaan.

Natuurlijk wist hij nog wie ik was...

Die kus.

Die kus die hij mij op het toneel gegeven had...

man Maar...

vrouw Ja! Begrijpt u?

Hij had in zijn herinnering de feiten veranderd!

Veelzeggend, niet?

Dat gaf me moed.

man Mooi... Bijzonder...

Ik zou zoiets niet durven.

vrouw Er ontstond een correspondentie.

We wisselden een brief per maand.

Brieven waar ik vreselijk mijn best op deed.

Ik stuurde foto's...

En wat gebeurde er?

U gelooft het niet:

Ik hoorde in zijn nieuwe repertoire dingen terug

die ik hem geschreven had!

Mijn verhalen, mijn observaties!

man U was zijn muze geworden.

vrouw Ik ben zijn muze geworden!

Ik ben de muze van de in Zweden beroemde Marius Möller!

man En dat is geen inbeelding?

Wat zegt hij zelf?

vrouw Ik begin daar niet over.

Dat is een geheim tussen ons beiden.

Hij zou zich god weet verplicht voelen
het te ontkennen.
En nu... heeft hij een ontmoeting voorgesteld!
Ik ga hem zien!
En ik ga niet met lege handen:
ik heb een lied voor hem geschreven.
O, gevaarlijk is dat ook.
Zal ik hem teleurstellen?
Zal hij mij teleurstellen?
Kan ik het niet beter
bij de correspondentie laten?
man Het wordt vast
een betoverende ontmoeting.
Maar... ik zie dat u getrouwd bent.
Wat zegt uw man ervan?
vrouw Het is een kwestie van verwantschap
niet van liefde...
man Maar voelt Marius Molenaar dat ook zo?
vrouw Mijn man is begripvol.
Mijn man is geduldig.
Ook wel een beetje bang.
Hij belt voortdurend op
om te zeggen dat hij van me houdt
om daarmee uit te lokken dat ik antwoord:
IK OOK VAN JOU...

man Hij heeft eerder zulke idolatrieën
met u beleefd...

vrouw Hij was mijn psychiater.

Hij werd verliefd

toen ik op zijn behandelbank lag...

Het transfert ging de verkeerde kant op.

Maar geef me raad.

Ik begin opeens te twijfelen.

Is mijn lied wel goed genoeg

niet belachelijk sentimenteel?

Moet ik het doen?

Kan ik niet beter mijn illusies houden?

God weet wat er gebeurt.

Is hij ijdel, alleen fysiek in me geïnteresseerd...

Laat hij me alleen maar komen

om via mij alsnog wraak te nemen

op zijn vaderland...

man Het wordt een fabelachtige ontmoeting vast en zeker.

Zielsverwantschap zult u beiden voelen meteen.

vrouw Ja, ik moet het doen, ik ben nu al zover...

Maar wacht.

Ik zal u mijn tekst laten horen.

Het is een duet...

EEN KUS OP SCHOOL

Een man en een vrouw ontmoeten elkaar

op een station

en...

ze leest de songtekst, zingt hem

man *intussen* Ik mag haar illusie niet verstoren.

Maar ik vrees het ergste.

De kus die hij nog te goed had...

De weg teruggaan...

NOOIT de weg teruggaan...

staat op

Ik ga weer eens

dwalen door de hallen...

op zoek naar menselijk lief en leed

sprankjes geluk...

kust vrouw op de wang

U zingt verrassend goed...

gaat

vrouw Ik zing verrassend goed...

zingt met groeiend zelfvertrouwen

omroepstem Meeslepende levensverhalen

ontroerende anecdotes.

4.

*jonge man op, draagt een Maxi-Cosi
in bolletjesplastic verpakt, maar wel herkenbaar
gebaart naar man die hem op enige afstand volgt*

jonge man We kunnen hier zitten...

ze gaan zitten

vrouw zit er nog, dromerig

telefoon gaat

vrouw telefoon aan oor

vrouw Ik ook van jou.

IK OOK VAN JOU!

belt af, zucht

de mannen kijken verstoord naar opzij

jonge man *geagiteerd* Vertraagd!

Uitgerekend nu!

Kunnen ze niet om die wolken heen vliegen?

Ons schema raakt TOTAAL in de war.

man Rustig maar.

Straks is er een nieuwe ijstijd begonnen

kunnen we blij zijn als we overleven...

jonge man Weer helemaal je optimistische zelf.

man We hebben speling.

jonge man Je hebt gebeld?

man Ik kwam er niet doorheen.

Soms is er bereik, soms niet.

jonge man *wijst naar vrouw* NU is er bereik.

man O ja.

telefoon pakken, proberen, hoofdschudden

Nee.

jonge man *pissig, naar vrouw* Zij wel.

man Ik blijf het proberen.

Kalm nu maar.

jonge man Als we niet op tijd opdagen

denken ze vast:

die twee durven het toch niet aan.

man Ik krijg ze heus te pakken.

jonge man Dan denken ze:

gelukkig maar

wij hebben ook onze twijfels

en nemen het kind gauw weer mee naar huis.

man Zo is ze niet, die vrouw.

Ze is heel rustig, weloverwogen.

Je hebt haar stem toch gehoord?

jonge man Aan de telefoon, wat zegt dat?

En bovendien: ZIJ is misschien wel zo

maar die man, de vader?

Die zegt god weet:

Ik wil dat niet, verdomme

mijn zoon in handen
van twee Hollandse homo's
gauw naar huis.

man zucht

We weten niets van die man!
Heeft misschien een strafblad!
Een oorlogstrauma opgelopen in Irak!

man Wat haal je toch in je hoofd!
Het is allemaal geregeld, de hele papierwinkel.
Ze kunnen niet meer terug.

jonge man *kijkt hem aan*
Misschien wil ik wel terug.

man O nee. Guus, nee!

jonge man Probeer nog eens.
man telefoon etc. hoofdschudden

man Wat ZEG je nou toch?

jonge man Ja, ik twijfel.
Verdomde vertraging!
Alsof het lot bedenktijd geeft.

Ruud! Doen we het goede?
Is dit de beste manier om vaders te worden?

man Ja. Rustig nou maar.
Je bent de hele ochtend al zo nerveus.
Waarom nu opeens weer twijfels?

jonge man Nu het zo dichtbij komt...
man Geef daar niet aan toe!

We kunnen niet meer terug.
Het jochie is geboren
er wordt op ons gewacht.
Over een paar uur wordt hij
in onze armen gelegd.
Dan gebeurt waar we al jaren naar uitzien!
jonge man staat op, naar de donkere ramen
jonge man Die aswolken, slecht voorteken...
Die zeggen: donkere wolken pakken zich samen.
Die zeggen: keer om voor het te laat is.
Breng niet een kind deze duisternis binnen.
Laat sowieso geen kinderen meer
geboren worden.
We naderen het einde der tijden.
man Kom nu, Guus!
Die gereformeerde opvoeding van jou...
Hoelang zijn we hier al mee bezig?
Het was een van de eerste dingen
die je tegen me zei
toen we elkaar leerden kennen
in die sauna.
Een van de eerste dingen
waarin we elkaar vonden:
jonge man Dat ik kinderen wilde...
man Dat je kinderen wilde
maar dat dat niet kon omdat je homo was.

IK OOK, zei ik

EN DAT KAN TEGENWOORDIG WEL.

Hoeveel jaren hebben we het tegen elkaar gezegd:
dat we ouders willen zijn.

Wat hebben we er allemaal niet voor gedaan?

De ellenlange vragenlijsten

de gesprekken die bijna verhoren waren

de hele zwangerschap die we hebben meebeleefd.

Doodsangsten uitgestaan toen het even mis leek te gaan.

En nu zeg jij, op de valreep

omdat er toevallig een stofwolk in de lucht hangt

omdat die verdomde telefoon niet wil...

jonge man Beter laat dan nooit!

pleitend terug

Ja, ik heb altijd kinderen gewild, ja.

Maar is dit de beste manier?

Een kindje uit verre landen...

Een zuigeling

van wie we de afstamming nauwelijks kennen.

Hadden we niet toch beter

het oorspronkelijke plan

met Irma...

man Dan was het niet echt òns kind geweest, Guus!

Dan was het een kind van een van ons twee

- van jou dus, want ze is jouw vriendin

en jij kan je bij vrouwen nog iets voorstellen -

en een vrouw geweest.

Bovendien kreeg Irma een vriend -
jonge man En wat voor een.

man Je moet er niet aan denken
wat er dan was gebeurd.

jonge man Hoezo: JIJ KAN JE BIJ VROUWEN NOG IETS
VOORSTELLEN?

Wat bedoel je daarmee?

Jij denkt dat ik denk:

was ik maar hetero gebleven

dan was heel deze ellende niet nodig geweest?

man Zoiets ja.

jonge man Nou ja!

man Het is lastig leven, weet je
met iemand die niet helemaal zeker is
van zijn sexuele roeping
zoals hij onzeker is VAN ALLES.

jonge man Nou ja!

man Jaloers zijn
niet alleen op mannen
maar ook op vrouwen
dat is hard werken, weet je!

jonge man Ik ga NU naar huis!

man Sorry.

Ik ben OOK zenuwachtig.

Ik ben ook bang.

jonge man Sorry.

omhelzing, gaan gearmd zitten

man Adoptie is het zuiverste, het mooiste.

jonge man Ja.

Die gedachte is goed.

raakt de Maxi-Cosi aan

ze kijken ernaar

man En dat vooruitzicht:

dat we hier over drie weken weer zullen zijn

en dan is dit hier niet meer leeg

dan ligt daar een babytje in...

Ons kind...

En dan wachten ons daar

achter die schuifdeuren

onze intimi op.

Mooi toch?

jonge man Wie draagt hem naar buiten?

man We zien wel.

Jezus, waar jij al aan denkt...

jonge man Dat is belangrijk!

Wie loopt met dit ding voor de ander uit?

man Samen.

jonge man Ja, maar hoe moet dat?

man We zetten dat ding op zo'n bagagekar

en rijden die samen naar buiten.

jonge man Goed plan.

Als het allemaal maar goed gaat...

man Hou op!

pauze

jonge man Laat de foto nog eens zien...

man overhandigt

jonge man kijkt verliefd naar de foto

man Doe niet zo hysterisch.

Dat is een ECHO.

jonge man Maar toch.

Dat is hem. |

Ons kind.

streelt de foto, geeft hem terug

Probeer nog eens...

man telefoon, hoofdschudden

Met de mijne.

overhandigt telefoon: idem.

krijgt hem terug

Jij bent ook bang, zeg je?

Dat weet je dan goed te verbergen.

man Dat is de rolverdeling:

jij bent het uitroepteken

ik de bedachtzame punt, punt, punt...

Je neemt de verantwoordelijkheid

voor een ander mens op je.

OOK voor het leed dat hem zal overkomen.

En dat ZAL hem overkomen.
Pijn, tranen, mislukking, dood, liefdesverdriet.
Zoveel dat een mensenleven bedreigt...
Maar dan denk ik gauw
aan het geluk dat ons wacht.
Dan zie ik hem de eerste stapjes zetten.
Dan zie ik hoe hij groter wordt
op een zeker moment boven ons uit torent...
Nou ja, alle cliché's.
We kunnen hem niet voor ongeluk behoeden
maar we kunnen hem sterk maken...
jonge man O god...
man Wat?
jonge man Waarom zeg je zulke dingen?
Ik had me NET herpakt!
BOVEN ONS UIT TORENT.
Ik zie opeens een enorme neger voor me!
man Had ik mijn mond maar gehouden...
jonge man Een zwarte man van twee meter
waar wij bibberend naar opkijken!
Wat voor karakter komt er tevoorschijn?
Wie IS hij?
Hij heeft niets van ons, NIETS, nietwaar?
We kunnen nooit zeggen:
IK WAS VROEGER OOK...
DAT TREKT WEL BIJ.

man Daar gaan we weer.

jonge man Kom op met je punt, punt, punt.

man 90% van het karakter wordt bepaald

door omgevingsfactoren

en maar 10% door de genen.

Dat is bewezen.

jonge man Wie zegt dat?

Mijn vroegere burens

namen een pleegkind in huis

dat dezelfde opvoeding kreeg

als de eigen kinderen

maar toch waren dat schatten

en was zij een kreng dat loog, klikte, stal...

man Hou op!

Wordt niet hysterisch.

jonge man Als dat hij een vreselijke ziekte krijgt.

Stel dat hem een ongeluk overkomt

met zo'n scootertje...

De halsbrekende toeren

die die jongens uithalen.

Hij springt vol bravoure in een rivier

en er staat te weinig water in...

Hij raakt aan de drugs.

Hij pleegt een plofkraak.

Hij bezwangert onschuldige meisjes.

En wij staan er handenwringend bij

en kunnen niks doen tegen die enorme bink
die roept: JULLIE ZIJN MIJN VADER NIET.

O god.

Dan kijken we elkaar wanhopig aan
twee bibberende nichten:

wat hebben we gedaan?

pakt man bij de schouders

Laten we niet meer op ons nemen
dan ONS kan overkomen.

Laten we de wereld zo klein mogelijk houden.

Ook geen huisdieren.

Ook geen hond die altijd eerder sterft dan wij.

Gordijnen dicht, nachtslot op de deur

wegduiken onder de dekens

en vooral geen pijn, pijn, pijn...

loopt weg

man Jongen toch...

roept hem na

We kunnen niet meer terug!

hoofdschudden

pauze

man kijkt naar vrouw die er nog steeds zit

ze glimlacht hem toe

hij knikt, wil eigenlijk geen contact

vrouw Moeilijk, hè...

man Komt goed.

vrouw Die wolken trekken op.

man Precies.

vrouw Dat zeg ik ook tegen mezelf.

staat op, komt dichterbij

kijkt in Maxi-Cosi

vrouw Daar ligt dus straks een kind in...

man Als alles goed gaat

Een zwart kindje.

vrouw U wilt het zichzelf

zo moeilijk mogelijk maken.

man Pardon?

vrouw Ik was ook een adoptiekind.

Mijn ouders kwamen om bij een ongeluk...

man O. Dat spijt me.

Maar bent u niet zo iemand, die bij alles zegt:

DAT HEB IK OOK?

vrouw Nee?

man Dacht ik even...

vrouw Ik ben het nog, van binnen, een wees.

Dat raak je nooit meer kwijt.

man Zou het?

vrouw Altijd op zoek naar genegenheid, hè?

Aanhankelijk. Afhankelijk...

man O?

vrouw Kijk naar mij! Een wrak, een wrak!

man Ach...

vrouw Maar jullie gaan dat beslist beter doen
dan die van mij, mijn pleegouders.

Zij was godsdienstwaanzinnig
adopteerde een kind
omdat dat het dichtst bij Maria kwam.
Onbevleete ontvangenis, snapt u.
En de vader, een sul...

man Een wonder dat u er nog zo goed
uitgekomen bent.

vrouw Ach ja, haha.

Jullie gaan dat beslist beter doen.

man Dank voor uw optimisme.

Ik moet...

*wijst in de richting van weggelopen jonge man
probeert nog een keer telefoon en...*

roept

Bereik!... Bereik!

af, laat de Maxi-Cosi achter

vrouw alleen

neemt hem op schoot, wiegt hem

vrouw Moederschap...

Hoe zou ze er hebben uitgezien?

wiegen

zingt het eigen lied

ding weer neerzetten.

kalm, ongericht weglopen.

leeg toneel

omroepstem Avond vordert...

Hier en daar proberen mensen te slapen
op de ongemakkelijke stoelen.

Spreiden jassen over hun benen.

Installeren zich voor de nacht.

Een roltrottoir begin uit zichzelf te bewegen:

MIND YOUR STEP

MIND YOUR STEP

staat even mysterieus weer stil...

Even geen mens te zien.

Alleen de lege Maxi-Cosi

middenin de rij lege stoelen.

muziek, tijdsverloop

de dode jongen dwaalt over het toneel

5.

man, jonge vrouw

jonge vrouw Dank voor het wegbrengen.

ze heft haar gezicht naar hem op voor een kus

man Ik hou je nog even gezelschap.

jonge vrouw Het kan lang gaan duren.

man Voel je niet bezwaard.

Ik ben je vriend.

jonge vrouw Zo genereus als jij bent.

man Hij is daar dus al?

jonge vrouw Al een week.

Ik kon niet eerder vrij krijgen.

man Weet hij van mijn bestaan?

jonge vrouw We hebben afgesproken volkomen eerlijk te zijn.

We willen ons best doen voor deze relatie.

man Weet hij ook dat ik je wegbreng?

jonge vrouw Ja.

man En wat vindt hij daarvan?

Is hij niet jaloers?

jonge vrouw Hij vindt

dat ik dat goed moet doen

dat goed moet afmaken...

man Afmaken?

jonge vrouw Ja, dat is dit toch, in zekere zin?

man Is hij niet bang dat als we elkaar zien...?

jonge vrouw Nee.

Dat hoeft ook niet.

man Zo zeker kan hij van je zijn?

jonge vrouw Ja.

man Ik ben blij voor je.

jonge vrouw Dat is lief van je.

lach

Jij zag het meteen.

Je kwam binnen na de vakantie

je wierp een blik op me en zei:

Er is iets met je.

man Je straalde.

Dat was dus die verliefdheid

niet de blijdschap om mij terug te zien.

jonge vrouw Ook wel.

man een grimas

man Waarom heb je het toen

niet meteen tegen me gezegd:

wat er met me is, is dat ik verliefd ben.

jonge vrouw Misschien was ik nog niet zeker.

man Hoe heb je hem leren kennen?

jonge vrouw Hij is in de flat

naast me komen wonen.

man Die binnenhuisarchitect?

Ik wist het!

Dacht natuurlijk:

makkelijk

je breekt het tussenmuurtje weg en...

jonge vrouw Aan de andere kant.

man Hoe oud?

jonge vrouw Zo oud als ik.

man Ik wil hem wel eens zien.

jonge vrouw Waarom?

man Nu ik je vaderlijke vriend ben geworden.

jonge vrouw Als het een keer zo uitkomt...

man Wat gaan jullie doen, ginds?

jonge vrouw Rondtrekken.

Bergwandelen.

man zucht diep

man Het is niet makkelijk, weet je.

Een relatie van zeven jaar.

Ik geef nog steeds veel om je

ik heb zoveel goeie herinneringen aan ons.

Het zal me moeite kosten

om dat alles uit mijn lijf te rukken.

Dat zul jij ook hebben...

jonge vrouw Ja...

man Ik was deel van je leven
en je denken
en je handelen
de afgelopen jaren
zoals jij van het mijne.

Ja, toch?

pauze

Ik had niet verwacht
dat dit me zo diep zou raken.

Ik voelde daarnet toen je zei:

IK BEN VERLIEFD OP HEM.

Zo'n fysieke aanval van verdriet
dat ik er misselijk van werd.

jonge vrouw Heb ik dat gezegd?

man Ik heb nooit voor je gekozen
je bent altijd alleen minnares geweest
daarmee deed ik je tekort.

En ik heb dat vaker tegen je gezegd:

Onze relatie mag nooit een andere
echtere

in de weg staan.

Dat doet hij wel, natuurlijk, zei jij dan.

Ik haatte die gedachte, voelde me schuldig.

Dus ja, ik zou nu blij moeten zijn...

jonge vrouw Ja

ik dacht dat je opgelucht zou zijn.

man *grijpt haar handen* Opgelucht!

Ik wil dat we uit elkaar gaan

met waardering voor wat we met elkaar hadden

omdat dat nu eenmaal moet

ooit moest gebeuren

natuurlijk

dat heb ik ook altijd wel geweten.

jonge vrouw Tja...

Ga nu maar.

man Ik wil je uitzwaaien.

jonge vrouw Dit gaat lang duren...

man Niet erg.

jonge vrouw Moet je niet werken, morgen?

man Wil je van me af?

jonge vrouw Nee, maar...

man Er is een tijd geweest

dat je het vreselijk vond

als ik wegging.

Doodongelukkig was

als ik zei:

IK MOET GAAN, IK MOET...

jonge vrouw Toe...

man Ik heb een geschenk voor je.

klassieke handelingen, ingepakt doosje overhandigen

uitpakken, doosje openklappen

jonge vrouw *kreet van verrassing*
Dat had je niet moeten doen...
hij schuift de ring aan haar vinger
man Dat je nog af en toe aan me denkt.
jonge vrouw Dank je wel.
Hij is prachtig.
ze omhelzen elkaar nog eens
man Tot ziens dan.
Heb een fijne tijd...
Verdwaal niet.
hij gaat
jonge vrouw kijkt hem na
zucht
gaat zitten
kijkt steeds om zich heen
schuift de ring weer van haar vinger
stopt hem in haar zak...
ze pakt een tijdschrift, bladert...

6.

*een jongeman op,
zoekend om zich heen kijkend
begeeft zich naar jonge vrouw, verlegen*

man Pardon, mag ik iets vragen?

Heeft u mijn vrouw misschien gezien?

Een opvallende verschijning:

zwart haar, blauwe ogen

zeldzame combinatie

en als bijzonder kenmerk...

slik

...een RING...?

jonge vrouw Een RING?

jonge man Ja.

Dat wil zeggen:

door de wenkbrauw, hierzo...

wijst

jonge vrouw Helaas.

man Jammer...

Verder zoeken...

wil afgaan, ziet de Maxi-Cosi

erheen

Is dit van u?

jonge vrouw Nee.

Nog niet...

jonge man NOG niet?

jonge vrouw keert weer terug naar haar tijdschrift

mysterieuze glimlach

Wat is het verhaal erachter?

Een kind geroofd?

Een kind dat hier

in deze hal

op dit nachtelijke uur

ongelooflijk maar waar

zijn eerste stapjes zette

waardoor dit babytuig overbodig was geworden?

pakt het ding op

tegen haar, houdt vol

Ergens afleveren bij een loket?

staat ermee

Hoe zal ze kijken

als ze me hiermee ziet?

Zal ze vertederd raken

of juist...?

zet het ding weer neer

kijkt naar buiten

Alles voelt vreemd.

Alles is nachtmerrie geworden

onder dit loodgrijze dak.

Alsof de wereld zelf niet meer wil.

Alsof de wereld zelf een depressie
heeft gekregen.

jonge vrouw Is dat niet wat overdreven?

jonge man *heeft beet*

We zouden samen op reis gaan, namelijk
onze huwelijksreis nog eens overdoen

SECOND HONEYMOON

om de oude warmte terug te vinden
het verlangen...

En dat liep op de valreep een beetje mis...

Een beetje...

pauze

staart voor zich uit

herpakt zich

Waardoor, vraagt u?

Dat vraagt u niet, maar ik zeg het toch:
daardoor...

wijst naar wenkbrauw

Die RING!

Daardoor, daardoor, daardoor!

Een langzaam uiteengroeien

een smeulend vuur

een tikkende tijdbom

kwam tot ontploffing

door een wenkbrauwring...

Hoe kon ik het laten gebeuren?

slaat zich voor het hoofd

Vanmiddag.

Ik ben koffers aan het pakken voor de reis

ze komt binnen

- te laat zoals zo vaak tegenwoordig -

ik zie iets boven haar oog

zeg nietsvermoedend:

Wat is er met je oog?

Veronderstel een ongelukje

tegen lantaarnpaal gelopen

klap van een gek op straat.

Mooi hè? zegt ze.

Mooi hè!

Had ze dus die RING

door de wenkbrauw laten slaan.

Een PIERCING, vreselijk woord.

Jawel mevrouw, geen ring aan de vinger

niet een armband, oorbel...

niet iets wat je uit of af kan doen

zoals dat voor beschaafde mensen behoort...

En het was niet de eerste keer

dat ze me zo verraste.

O nee, eerder een eindpunt dan een begin.

Onbegrijpelijke ontwikkeling

als ik erop terugkijk:

ze was zo'n frisse, goedlachse, open meid
toen we elkaar leerden kennen...

En mooi ook:

zwart haar, helderblauwe ogen...

Het begon bescheiden

het is zoiets als goklust, drankzucht
elke verslaving:

eén glas

drie glazen

flessen, kratten, een hele glasbak vol.

Een minieme tattooage op de enkel.

Maar niet een kleine schattige roos.

Een hagedis.

Een HAGEDIS!

Eek!

Een beest dat haar been oplom!

Maar:

mooi, zei ik, grappig!

Een tattooage!

Een hagedis, origineel!

Hoewel ik er niet van hou.

Het is toch zelfverminking

dat getatouëer

hoe je het ook wendt of keert.

Maar goed, ik zei dus heel aimabel:

Grappig, en zo discreet.

De voorzichtige kritiek in dat laatste woord
kreeg ze niet mee.
Integendeel,
ze stelde voor in mij ook iets te laten graveren.
Haar naam in een vlaggetje op mijn bovenarm.
Dat wees ik uiteraard af.
Haha, niets voor mij!
Er zijn grenzen
aan wat men voor de ander over heeft.
Hoewel...
toont kleine tatouage op enkel
Voor de bijl gegaan.
Maar alleen die ene keer, wees niet bang...
broekspijp weer omlaag
Maar zij kende geen grenzen.
Het ging DOOR.
Elke gelegenheid werd benut
om iets aan haar lijfbeschildering
toe te voegen.
Wat wil je voor je verjaardag?
Ik wist het antwoord al.
We zijn vandaag twee jaar getrouwd...
En hup...
Onder mijn ogen veranderde ze
in een levend schilderij.
Ik poogde er met haar over te praten.

EN ALS JE SPIJT KRIJGT etc etc.

Had geen enkele zin.

Haar lijf werd een schilderij.

Fjorden, dennebossen

een landschap dat vanuit die hagedis

werd opgebouwd.

Er zat dus een plan achter.

Een plan dat MIJ ergens toe moest brengen...

Of ben ik nu paranoïde?

Ik gaf een tweede keer toe

voor de lieve vrede...

stroopt mouw op

toont tatouage op de bovenarm

Je doet wat om je huwelijk te redden...

Gelukkig bleef het allemaal verborgen

door kleding bedekt

zodat ik me kon blijven vertonen.

Maar zij

ik kon niet meer naar haar kijken.

In de slaapkamer deed ik zo snel mogelijk

het licht uit.

In de badkamer wendde ik mijn blik af

om ze niet te zien

die draken op haar rug

het landschap op haar buik.

Ja, ook mijn eigen naam op haar bovenarm.

Lief bedoeld, natuurlijk.
Het is geen slecht mens...
En ik hou van die vrouw
nog steeds
innig en diep
laat daar geen misverstand over bestaan...
Het moest een keer misgaan
en dat gebeurde dus vanmiddag.
Futiele aanleiding
zoals meestal met die dingen.
Een wenkbrauwring...
Kalm blijven, dacht ik.
Ik was al uit mijn doen vanwege de reis
vanwege haar late komst
vanwege het paspoort dat even kwijt leek.
Had je dat niet kunnen overleggen? zeg ik.
Ik moet daar dagelijks naar kijken.
Ik zie dat uiteindelijk vaker dan jij.
Een esthetisch gevoelig mens als ik.
Dagelijks naar kijken? zegt ze.
Jij KIJKT toch helemaal niet naar me!
In de slaapkamer laat je het licht uit.
In de badkamer wend je je blik af!
Omdat ik het niet kan aanzien
die zelfverminking!
Waar zijn we terecht gekomen?

Wat moet er van de wereld worden?
Ringen in neuzen!
In navels!
In tongen!
Barbarij!
Zelfmutilatie!
Dat was tegen het zere been.
Ze krijgen iets sectarisch, getatouëerden.
Maar goed
daarmee ging ik te ver
dat besef ik nu ook.
En ik ging NOG verder
liet al mijn opgekropte ergernis de vrije loop:
Laat die ring er onmiddellijk weer weghalen
anders ruk ik hem hoogstpersoonlijk
uit je hoofd!
Dat had ik niet moeten zeggen, nee.
Donder op!
Terug naar de Tattoo-shop, nu!
pauze
droevig hoofdschudden
Ze DEED het, ze ging!
Roffelde de trap af
verliet stante pede het pand!
Nou ja!
Ik zeg: Donder op

en ze gaat!

Terwijl ik dat slechts bij wijze van spreken riep.

Ik achter haar aan.

Sorry...

Ik ben het zat, roept ze.

Die zijdelingse blikken

dat afkeurende mondje...

Ik hou nog steeds van je, innig, diep.

Ik kap ermee.

(Ook haar spraakgebruik heeft
onder dat nieuwe milieu te lijden.)

Lul!

(Dat bedoel ik.)

Ik:

We moeten praten.

Zo snel geen einde

aan een liefde die ooit was...

Maar ze zette het op een lopen

en verdween

in het hoofdstedelijk mensengewoel.

Daar stond ik.

Ze WILDE weg

natuurlijk.

Ach natuurlijk.

Allang blij met de aanleiding

zich los te maken van mij

zeurpiet

saailing

met mijn vrijwel maagdelijke vel
dat voor haar even afstotend zal zijn
als haar betatouëerde voor mij.

hij gaat zitten

komt enigszins tot rust

Blij toe!

BLIJ TOE!

Hoe heb ik ooit kunnen leven
met een vrouw die onder de blauwe inkt zit.

Die zegt: GESCOORD.

Die zegt: WHAT THE FUCK

en daarenboven is gaan roken!

(Dat vergat ik nog te melden.)

Die vrouw die zo fris aan onze liefde begon!

Een ring NIET aan de vinger, let wel:

in de wenkbrauw!

Haar paspoort heeft ze wel meegenomen.

Haar vliegticket heeft ze bij zich.

Dus ze zou hier ergens kunnen zijn...

Hoewel...

pauze

Alleen de reis ondernemen?

Alleen op second honeymoon?

Nee, dat zou te treurig wezen.

Dat zou te zielig zijn...

pauze

jonge vrouw Ze komt, vast en zeker.

Het komt weer goed, vast en zeker...

Ik ga wat water halen.

Ik heb een droge mond van uw geklets...

ze gaat

jonge man *afwezig* Dank u wel...

blik naar de Maxi-Cosi

7.

*paar met zware rugzakken op, man en vrouw
installeert zich
vrouw steekt sigaret op
jonge man naar hen toe*

jonge man Heeft u haar soms gezien

mijn vrouw?

Een opvallende verschijning:

zwart haar, blauwe ogen

en een RING

een ring door de wenkbrauw...

snuffelt

Pardon.

Zie ik het goed?

U rookt?

U ROOKT?

Dat is verboden, weet u.

vrouw O sorry.

jonge man Het staat duidelijk aangegeven.

Dat had overigens niet eens hoeven.

Roken is verboden in alle openbare gebouwen.

En desondanks zit u hier zo maar te ROKEN!

De lucht te verpesten.

Ons MEE te laten roken!

Ons MEE bloot te stellen aan kanker!

Verdomme!

vrouw Wind je niet op.

jonge man Verdomme.

mopperend weglopend

Zit zomaar te roken, dat mens!

Alsof we het niet al moeilijk genoeg hebben.

af

vrouw Nou ja...

Ze laten zich tatouëren als de kannibalen

slaan ringen door hun wenkbrauw

- zag je dat, die vrouw daarnet? -

en maken zich druk om andermans sigaretje...

pauze

Ik had het nog zo tegen je gezegd...

man Ja sorry.

vrouw Weet je het zeker, zei ik.

Twee uur

niet tien uur.

man Mijn leesbril is niet goed meer.

vrouw Ach, de boel is toch vertraagd.

Alles loopt toch in het honderd.

Je weet hoe ik dat haat, die rommeligheid.

man Of ik er zo dol op ben...

vrouw Nee, het overkomt jou allemaal.

man Wat kan ik eraan doen?

Ben ik een vulkaanbedwinger, he?

Een lava-regulator?

Dat ding staat al jaren op springen:

Eyjafjallajökul.

vrouw Wat?

man *probleemloos uitgesproken*

Eyjafjallajökul.

Zo heet hij.

vrouw Spreek hem maar eens ernstig toe

je Eijafjallatralala...

Mondje dicht, berg.

Dat wij hier wegkomen.

man Blij toe dat we te laat zijn.

Anders hadden we hier al uren zitten wachten...

vrouw heeft stoel tussen hen vrijgelaten

Kom naast me zitten.

vrouw Nee.

man zucht

En niet zuchten.

ze zet een plastic zak

die ze megedragen heeft

op de lege plaats tussen hen in

ze kijken er eerbiedig naar

Laten we geen ruzie maken.

Het is een droeve taak die we gaan vervullen.

Laten we hem waardig zijn...
man Aan mij zal het niet liggen.
nu zucht zij
vrouw Is het wel goed dat we dit doen?
man Ja, schat.
vrouw Zeg niet schat tegen me.
Je zegt schat tegen iedereen.
man Buiten die droeve taak:
Het is goed om even weg te gaan
om onze gedachten te verzetten
in de bergen.
Om elkaar terug te vinden
na die verschrikkelijk maanden...
vrouw Terugvinden!
Of dat kan!
Teruggaan naar af, naar wat?
Weer kinderloos echtpaar worden
zoals voor zijn geboorte?
man Veel is hetzelfde:
we zijn weer alleen.
vrouw Dit is nieuw, een nieuw leven.
Alles zal anders worden.
man Eindelijk afsluiten dat hoofdstuk
in de bergen
gedachten koud laten worden
gedachten bevroren.

Ik moet verder.

Ik moet DOOR, verdomme.

Maar ik heb het moeilijk

vreselijk moeilijk

word steeds weer dat verleden ingetrokken...

vrouw Ik weet het.

man Wat praat ik.

Het is voor jou even erg.

zwijgen

de dode jongen komt naderbij

bekijkt ze hoofdschuddend

tegen het publiek

jonge man 336677 gedeeld door 763?

Nou?

4412,545216 en nog wat.

Ik hoef dat niet uit te gaan rekenen.

Ik ZIE die cijfers opdoemen

voor mijn geestesoog.

Rekenwonder.

wijst op plastic zak

Daar zit ik in.

Kijk...

haalt urn uit plastic zak

opent hem

Dit ben ik.

This is me.

Wat er van me over is.

Plus wat rommel, neem ik aan.

Mijn beugel, bijvoorbeeld
helemaal verbogen door het vuur.

Of zouden ze die eerst
uit mijn mond hebben gehaald?

Zouden ze de as hebben gezeefd?

roert er een beetje in

Als je dit aanlengt, krijg je weer een mens
maar een ander

de cellen van boven beneden
en andersom.

Ineens ben ik een sportheld.

deksel er weer op

Ze gaan wandelen in de bergen
en me daar op een top verstrooien
omdat ik zo van bergen hou
HIELD.

Hou je werkwoordsvormen in de gaten, Abel.

En ze willen ook werken aan hun relatie zeggen ze
want daar is weinig van over.

Ik heb er een hard hoofd in.

klopt op zijn verbonden kop

bekijkt het tweetal

Jongens, jongens toch...

Waarom zitten jullie niet naast elkaar?

De lege stoel met die urn tussen jullie.

Uit respect voor mij?

Schei toch uit!

tegen zaal

Tja. Ik ben dood, dat hadden jullie al begrepen.

Vijf maanden nu al.

Dikke tumor in mijn hoofd.

man Wil je iets?

Iets eten, iets drinken?

vrouw Nee...

jonge man Dat doet hij nu al maandenlang

haar voortdurend zijn diensten aanbieden

geschenken aanschaffen

sieraden, ringen.

En zij weet dat het goedmakers zijn

waar niets goed te maken is

en weigert

weigert almaar.

man Iets te lezen dan?

Een blad?

Een boek?

vrouw Nee!

pauze

jonge man Een tumor

zo groot als een tennisbal.

Hoe komt zo iets bij je binnen?

Klein begonnen, natuurlijk.
Naar binnen geglipt in de nacht
toen ik lag te slapen met open mond.
Ik denk stilletjes dat het die rekenknobbel is.
Je bent goed in cijfers.
Een hoofd vol getallen die gaan samenklonteren
een eigen leven gaan leiden.
Ja, dan word je wel een rekenwonder
dan tovert die sommentumor
uitkomsten voor je geestesoog
maar gezond is dat natuurlijk niet...
Hoe dan ook
niet weg te branden
niet kapot te stralen.
Die bal in mijn kop
vrat zich steeds verder vast -
Een kwal met kauwgumdraden
een inktvis met zuignappen.
521 x 897 is...
Het wordt minder.
De cijfers voor het geestesoog verbleken.
Je merkte het daarnet:
ik kwam niet verder dan vier cijfers
achter de komma.
bekijkt de ouders
die in gedachten voor zich uit staren

Ik zit weer in hun hoofden, zie je dat?
Steeds dezelfde vragen, schuldgevoelens...
Hebben ze wel eens op een open veld gestaan
in de nacht
vader of moeder
op de hei, tussen de brem, onder de sterren
en geschreeuwd
de vuisten geheven naar de hemel:
WAAROM HIJ, GOD?
WAAROM WIJ?
Of het zachtjes voor zich uit gefluisterd
in de badkamer
tegen het spiegelbeeld
de tandpasta in de mondhoeken:
WAAROM HIJ, WAAROM WIJ?
jonge vrouw De dode jongen gaat weer.
Zoals zo'n jongen dat doet
dwaalt rond door de lege vertrekhallen
bekijkt de etalages van de winkels
ge fascineerd door apparaten
computers, tablets, telefoons...
Rusteloos, rode konen...
omroepstem Ze installeren zich
voor de nacht.
Zoeken een houding
op de ongemakkelijke stoelen.

Spreiden de donkerblauwe dekentjes
over hun benen.

Desolaat tafereel.

Was die verdomde aswolk er niet geweest
dan waren ze nu in heldere hoge bergen
aan zonnige stranden...

U kunt beter proberen wat te rusten...

Morgen zal alles anders zijn.

Morgen...

viertal onder dekens

stilte, maar niet voor lang

8. flarden 2

vrouw Slapen ja...

Of slapeloos aan slapen denken...

jonge man Schapen tellen...

21, 22, 23, 24, 25...

Getallen tellen...

jonge vrouw Nergens aan denken

nergens aan denken...

Toch jammer dat ik die jurk

niet meteen gekocht heb

Als ik terugkom is hij natuurlijk weg...

NERGENS aan denken

NERGENS aan denken...

man Hoeveel bedden heb ik al beslapen

in mijn leven...

jonge vrouw Een tweede hartslag in je lijf...

Gelijk met de jouwe?

Of juist...

En als er een tweeling zit, een drieling?

Wat een kabaal.

man Luchtbedden...

vrouw Verlangen naar een bed...

Zachtheid.

Koestering.

Frisse lakens...

man Losse matrassen in mijn studententijd...

jonge man 24 x 25...

Wordt minder, wordt minder...

man Hotelbedden...

Logeerbedden...

Huwelijksbed

met de echtgenote

na zorgvuldig overleg aangeschaft.

vrouw Voor het leven...

Dachten we.

Dachten we...

man Maar geen bed is als het bed van je jeugd

die plek van geborgenheid en vertrouwen

waar de roezigheid van de slaap je overmant

waar je de zeereis van de nacht onderneemt

waar je je dromen uitleeft

en uitgerust weer wakker wordt.

jonge man Het eindeloos heldere

wakkerworden

na de migraineaanvallen.

Als ik dan had overgegeven

en de spanning weg was uit mijn kop

de eindeloze zachtheid van het kussen

waarop ik lag.

De koele wang van het kussen tegen mijn wang.
man Geen bed dat ik echt
het mijne kan noemen.
Daar komt het misschien door
deze ontheemdheid
deze verlorenheid
die ik nu al een tijdlang voel...
jonge vrouw Geen bed hebben...
Dakloos zijn...
Eerst fietste hij rusteloos door de buurt
toen liep hij
de fiets aan de hand
tenslotte zat hij
op de parkbank
dagenlang
bewegingloos.
man Gescheiden eerst van bed
toen van tafel...
Nu de bank
bij vrienden.
Af en toe een vriendinnenbed
een minnaressenbed
waarin ik een gestolen nacht doorbreng.
Het genot van een warm lichaam.
Het lepeltje liggen
zo aangenaam.

jonge vrouw Onbedekt kunnen slapen...

Zoals op Tahiti waar geen bedden bestaan:
ze plukken een palmblad
en strekken zich erop uit.

omroepstem Sommigen dutten even weg
belanden in ongemakkelijke dromen
anderen wijdopen ogen...

vrouw En als we morgen weggkomen
stel nu eens...

Dat ons vliegtuig straks
op geheimzinnige wijze
van de radar verdwijnt
en nooit
nooit wordt teruggevonden.

jonge vrouw Of we worden de krater ingezogen
onverklaarbare aantrekkingskracht
vallen erin
verzengen in een oogwenk
voelen niet eens dat we verbranden.

vrouw Spoorloos verdwijnen in de oceaan
in duizend stukjes
vlees en metaal gemengd
in buiken van vissen verdwijnen.
En zij die blijven zullen lijden
zullen geen plek hebben
om hun geliefden te herdenken.

Ja, die futiele plechtigheid
kransen die uit helikopters
in zee worden geworpen
daar een tijdje deinen op de golven
en wegzinken.

omroepstem Ze slapen allemaal...

De hal is vol van droomgestalten
die rustig contact maken met elkaar...

Slapen jullie maar...

Ik hoef niet meer...

jonge man Als de baby huilt:

wie staat er op?

Wie heeft die dag het hardst gewerkt?

man En wie staat er op

als de baby huilt?

Wie die dag het hardst gewerkt heeft?

vrouw Een nieuw leven...

jonge vrouw Had ik het moeten doen?

Hem wegsturen?

Ben ik niet te hard geweest?

jonge man Draai je om, ja zo...

Lepeltje liggen...

jonge vrouw Je benen zijn te lang

die passen niet achter de mijne.

Andere kant...

Ja zo...

jonge man Au!

jonge vrouw Wat?

jonge man Au!

jonge vrouw WAT?

jonge man Laat maar...

pauze

Dit is niet prettig, weet je.

Dat gesnuif in mijn rug...

jonge vrouw Ja, wat moet ik?

Als we omdraaien

snuif jij in mijn nek...

jonge man Wacht

ik ga op mijn rug liggen

en dan kom jij hier

zo

in de holte van mijn arm.

jonge vrouw Kan je zo slapen dan?

jonge man Ik offer me op.

Ai...

jonge vrouw Wat?

jonge man Schaamhaar kriebelt

mijn bovenbeen...

vrouw Onderhandelingen in bed...

Er is een tijd geweest...

man Ja, er is een tijd geweest...

pauze

omroepstem De laatsten der rechtvaardigen
met al hun futiele problemen
wachten op verscheping naar andere planeten.
De aarde is verder uitgestorven.
Een bal van as.
Wij moeten het nieuwe begin maken...

jonge vrouw Ik hoorde een moeder
tegen een kleine jongen zeggen:
JE KUNT ME VERTROUWEN.

Ik barstte spontaan in huilen uit.

Staande in die tram

tranen met tuiten.

Ik bedacht meteen:

DAAR ZIT HET DUS.

VERTROUWEN.

Ik haalde als kind kattenkwaad uit.

Mijn vader sloeg me in elkaar

als hij ervan hoorde.

Ik bezwoer mijn moeder

het hem niet te vertellen.

Ze beloofde het.

Maar ze vertelde het toch

en hij sloeg me in elkaar.

Ik vertrouw sindsdien niemand meer.

Ze beloven je heilig het niet te vertellen

en ze doen het toch.

man Mij vertrouw je ook niet?

jonge vrouw Nee.

man Hè?

jonge vrouw Nee.

pauze

omroepstem Naar huis...

Ga nu maar naar huis.

man Nee.

omroepstem Wil je hier blijven?

De vliegveldgek worden?

De blijver tussen de komenden en de gaanden?

man Wat wacht me thuis?

Een enorme flatscreen tv

die me grijzig aankijkt

het enorme oog van de wereld...

Laat me maar.

Ik ben niet gelukkig

ook niet ongelukkig

ik ben stemmingsloos

dat is al jaren zo...

vrouw met boek, leest voor

vrouw 'Wat zijn er toch veel tevreden mensen op de wereld.

Bekijk dit leven eens goed:

armoede, bekrompenheid, degeneratie dronkenschap, gehuichel,
leugens...

En toch heerst overal op straat

en in alle huizen

stilte en rust.

Niet één die zijn verontwaardiging
van de daken schreeuwt...

Maar wie we niet te zien en te horen krijgen
dat zijn de mensen die lijden.

En de dingen in het leven
die werkelijk verschrikkelijk zijn
vinden achter de coulissen plaats.

Alleen die stomme statistiek protesteert
zo nu en dan

dat er zo-en-zoveel krankzinnigen zijn
zo-en-zoveel liter sterke drank is gebruikt
dat er zo-en-zoveel kinderen

door ondervoeding om het leven zijn gekomen... Eigenlijk zou er
achter de deur

van iedere gelukkig mens

iemand moeten staan met een hamertje
die er door zijn geklop steeds aan herinnert
dat er ongelukkige mensen bestaan.

Dat elk mens vroeg of laat
de klauwen van het leven te zien zal krijgen
dat hem rampen zullen overkomen
ziekte, armoede, verliezen.

En dat niemand hem dan zal zien of horen
zoals hij nu de anderen niet ziet en hoort.'

jonge vrouw *telefoneert*

We wachten nog steeds

Ik weet niet hoelang het gaat duren.

Ik mis je, ik mis je vreselijk

maar we hebben de tijd, toch

straks?

Ja precies, een heel leven!

Ja, de stofwolk, de vulkaan

zoiets kan je opeens bang maken...

Als het misgaat, weet...

Ja, ik wil dat gezegd hebben.

Ik wil dat jij het zegt.

Ik van jou.

Ik jou.

Ik jou ook...

ze bellen alle vier...

vrouw luistert lied Marius Moeller af

jonge man Vergeef me, vergeef me.

Als je dit hoort, waar je ook bent

neem op, alsjeblieft.

Ben je hier?

Wil je toch op vakantie gaan?

Hou je je verscholen achter een pilaar?

Maar dan zal je toch straks naast me zitten.

Straks als we eindelijk vertrekken gaan.

Ik zal leren van je te houden zoals je bent.

En bovendien:
zoveel aan jou is nog hetzelfde
je ogen, je oren, je tanden, je haar...
vrouw Het ligt in het kastje onder rechts.
Onder RECHTS, schat.
Zie je het nu?
Nee, de KLEINE
niet de grote...
jonge man Wat als hem iets overkomt?
Wat als hij in een zwembad springt
en er staat te weinig water in?
Zonder helm op een scooter...
Ik zie hem door de lucht vliegen.

9.

*de sjieke vrouw, de zwaarmoedige piloot
kunnen niet slapen
ze drinken whisky uit bekertjes
de fles komt uit een see-buy-fly-tas*

vrouw Ik heb ook een zwaar ongeluk overleefd.

Maar met mij gebeurde het omgekeerde:

ik ben nergens meer bang voor.

man Angst was het niet

dan heeft u me verkeerd begrepen.

Ik heb daarna de gevaarlijkste dingen gedaan
ramen gewassen op de tachtigste verdieping...

vrouw Ouders op slag dood.

Ik zat daar, in dat wrak op de snelweg

verbaasd om me heen te kijken

meisje van zes

had alleen een gebroken vinger.

Hij staat nog steeds een beetje scheef, ziet u.

toont vinger

Weeskind, op slag.

Belandde bij een gruwelijk stel pleegouders.

Volkomen verknipt.

Mijn psychiater heeft me gered, mijn man...

man U trouwde hem uit dankbaarheid...
vrouw Misschien ook om zijn zwijgen
af te kopen
omdat hij zoveel van me wist...
man Perfecte schoonheid
ongenaakbaar
maar goddank één ongerechterheid
die kromme vinger.
(Die ik overigens nu pas zie.)
De opening in haar pantser.
De Achilleshiel
waardoor men de pijl van zijn liefde
kan jagen...
pauze
omroepstem *fluistert* Ik ook van jou...
Ik ook van jou...
vrouw Worden vreeslozer
mensen die rampen overleven.
Wat kan je nog gebeuren?
man ELKE DAG IS DE EERSTE DAG
VAN DE REST VAN JE LEVEN?
vrouw Precies.
lacht
ze drinken
man Mag ik u tutoyeren?
Mag ik me voorstellen?

Ik ben...

vrouw *onderbreekt* Nee, u bent Biggles
de dappere gevechtsvlieger.

Biggles, de oorlogsheld!

man Graag.

En u?

vrouw Madeline...

Madeline uit Parijs...

man Aangenaam.

pauze

hij oefent

Jij, jij, jij...!

Moeilijk, zo'n dame tutoyeren...

vrouw Jij, jij, jij...

man Jij, jij, jij maakt dingen in mij los...

Altijd een domme kreet gevonden

maar het is natuurlijk waar:

DE EERSTE DAG

VAN DE REST VAN MIJN LEVEN.

vrouw Biggles!

man Madeline!

vrouw Weet je wat?

Ga straks met mij mee het vliegtuig in!

Iedereen kan vliegen

ook jij kan vliegen.

Wat een onzin!

Ik zal je hand vasthouden.

Ik zal kalme woorden tegen je zeggen.

man Juist vandaag?

Als ze geneigd zijn net iets te vroeg

het luchtruim veilig te verklaren

omdat die vertragingen tonnen kosten?

Ik weet wat die as met straalmotoren doet Madeline.

DEZE DAG

IS DE LAATSTE DAG VAN JE LEVEN.

Geen sprake van.

Jij bent een BOODSBENGEL.

Ik bedoel een DOODSENGEL.

De drank begint zijn verwoestende werk

te doen.

vrouw Rustig maar.

man Goed...

Goed...

diepe ademhalingen

Ik heb een heel ander avontuur in gedachten...

Madeline!

vrouw Biggles!

man DE EERSTE DAG!

Deze dag!

Vergeet morgen: de Zweed.

Vergeet gisteren: je man.

Leef in het NU...

wil haar omhelzen

vrouw Wacht eens...

WACHT EENS!

springt op

Daarom zwerf je hier rond

in dat aftandse

maar toch nog steeds indrukwekkende kapiteinsuniform:

vrouwen troosten!

Vooral vrouwen met een garderobe

die business-class doet vermoeden!

man Nog nooit heb ik dit

tegen een vrouw uitgesproken...

Ik ook van jou.

IK OOK VAN JOU.

vrouw Er is natuurlijk allemaal niets van waar.

Piloot met vliegangst.

Schoonmaker die op de wc

een vergeten uniformjas heeft gevonden.

Ik zou je moeten aangeven!

man Wil je mijn brevet zien?

vrouw Ik wil jouw brevet niet zien, man!

Ga weg!

hoofdschudden

Altijd weer datzelfde misverstand.

Dat gaat in Zweden natuurlijk

ook weer gebeuren.

Dat krijg je met die slaapkamerogen.

Elke passant denkt: HEE

mannenvanger.

Met neergeslagen ogen door de stad lopen

zonnebrillen dragen...

man O Madeline...

vrouw O Biggles...

man Laten we een eindje gaan lopen

naar de uithoek van het vliegveld

waar de diepste duisternis heerst

en wij onszelf kunnen vergeten.

vrouw *na korte pauze* Goed.

lopen weg

Waarom overkomt me dit altijd WEER?

hoofdschudden

dan op een holletje achter hem aan

10.

jonge vrouw *nog steeds aan foon*

Ja, hij heeft me weggebracht

ik kon niet weigeren.

Hij werd natuurlijk sentimenteel

maar ging goed.

Hoe is het daar?

Het hotel?

De kamers?

Het bed

met die lege plek naast je die op mij wacht?

haalt diep adem

Ik moet iets tegen je zeggen.

Nee, dat kan niet wachten.

Je vroeg waarom ik met roken was opgehouden.

Waarom ik opeens zo matig leef...

Ik gaf een ontwijkend antwoord

omdat ik bang was het tegen je te zeggen.

Omdat ik hoopte

dat je het vanzelf zou begrijpen.

Ja.

Zw, zw, zwanger...

pauze

bange lach

Het blijft stil...

Moet je van de schrik bekomen
of sta je nu te dansen van geluk?

Wacht daar even mee!

pauze

Wel heel lang stil...

Is de verbinding soms verbroken?

Hallo! Hallo!

luisteren

Ik praat maar gewoon door
alsof je me hoort.

Tja, ik word moeder.

Ik lach erbij maar van binnen: panisch!

Zal ik dat aankunnen?

En jij, zo jong nog?

Zo druk met je carrière in de weer.

Je wilt naar voren

en opeens voel je een touw in de rug.

Een touw dat je tegenhoudt...

Een verleden, dat je zal begeleiden tot je dood...

Vreemd die gebeurtenissen in mijn buik

die stootjes uit de duisternis

die signalen uit het heelal

die worm die heen en weer gaat

daar beneden.

Soms breekt het zweet me uit
als ik in de krant lees
over dieven, moordenaars, dronkenlappen
maar ook de vermoorde
vermiste kinderen...
Dat zou hij kunnen zijn
of zij natuurlijk.
Ach je kent me
ik en verantwoordelijkheid
ik en de ernst van het bestaan.
Maar hoe is dat bij jou?
Kan jij dat aan?
Zijn we daar niet te jong voor?
Nou ja, behuizing is geen probleem:
we breken gewoon de tussenmuur weg...
lacht
Ah, daar ben je weer...
Je was er aldoor?
Je hoorde wat ik zei?
Je moest alleen van de schrik bekomen?
Zo erg?
Daarom dat ik het niet oog in oog durfde zeggen.
Ik was bang schrik, paniek in je ogen te zien
die je dan snel met wat woorden bedekte...
Dus dat gebeurde nu toch...
Ben je blij?

Natuurlijk, je moet aan de gedachte wennen.

Maar...

Weer stilte.

pauze

Ik moet je nog iets zeggen.

Op het risico af

dat er weer zo'n enorme stilte valt...

of er nog iets ergers gebeurt...

je de hoorn op de haak gooit

je zegt: Blijf daar maar

ik hoef je nooit meer te zien.

weer diepe ademhaling

Ik ben niet zeker...

snap je?

Niet zeker wie...

Je weet, in het begin van onze relatie

zag ik Marc nog af en toe...

Ja god, het was ons prille begin

en om hem na een relatie van acht jaar

van de ene dag op de andere...

Hallo?

bange lach

Ben je flauwgevallen, aan het andere eind?

Ja god, het is moeilijk...

IK OOK VAN JOU

IK OOK VAN JOU.

Heel veel, steeds meer.

Ja, ja, luister!

Ik wil met jou de toekomst tegemoet
als deze grijsheid is opgetrokken.

Alle muurtjes tussen ons weghakken.

Maar ja, er is dus kans...

IK WEET HET NIET

IK WEET HET GEWOON NIET.

Dat iets in me groeit

dat het verleden in me groeit

en deel van ons hele leven gaat worden...

Dat is geen makkelijke gedachte, nee.

wordt een beetje boos

Luister, ik had dit ook kunnen verzwijgen

je in de waan kunnen laten

maar ik wil eerlijk zijn

dat hebben we elkaar beloofd...

luistert

Natuurlijk, natuurlijk...

Jij moet daarover nadenken.

Hoewel...

Het komt nu niet spontaan in je op

tegen me te zeggen:

DOET ER ALLEMAAL NIET TOE

JIJ BENT HET EN GEEN ANDER

ONZE LIEFDE OVERWINT ALLES?

Nee, natuurlijk niet, maar toch...

luistert

Je hebt gelijk.

Je hebt gelijk.

In de bergen zal alles duidelijk worden.

Als we daar lopen, uitgeput, maar helder
op elkaar aangewezen zijn...

Goed... goed...

Ik ook van jou...

verbreekt de verbinding

kijkt voor zich uit

streelt haar buik

het lied van de sjieke vrouw

nu volledig georkestreerd

11.

vrouw Je denkt: ik red het wel.

Maar je redt het niet.

Als je je ouders verliest...

Verlorenheid

dat gaat nog.

Maar als je je kind verliest...

Wat is dat?

Verspilling?

Nog verder, nog anders:

als je kind vermoord wordt...

wat is dat?

Als je kind onder een auto komt?

Dat is iets anders.

Nog anders, nog erger:

als je je eigen kind overrijdt

tijdens het achteruit parkeren...

Als jij hem hebt uitgedaagd

nog verder te zwemmen

in de onberekenbare rivier...

en hij verdrinkt.

Zo

als dat laatste

zo voelt het:
hem het leven in gelokt
om hem te laten doodgaan.
man Ik heb het niet gezien.
Ik was te laat.
Dat neem ik mezelf kwalijk.
Ik ben medicus, tenslotte.
Kinderen van dokters...
De zoon van de tandarts heeft de rotste tanden.
De dochter van de leraar is het slechts in Duits.
Het kind van de dokter gaat dood...
vrouw Dat hartverscheurende gesprek
waarvan ik nog steeds pijn krijg in mijn buik:
WAAROM IK?
WAAROM IK, MAMMA?
WAT HEB IK GEDAAN?
Hoe kun je een kind uitleggen
dat het noodlot blind is.
Hoe kun je het uitleggen
aan willekeurig welk mens?
Ik denk het ook: waarom ik?
Wat heb ik misdaan om dit verdriet te hebben?
Deze jongen dood te zien gaan?
Hij begon er raar uit te zien.
Mensen vonden hem eng.
Hij STONK, jawel, wat kan ik anders zeggen?

Haaruitval door de chemotherapiën.
Ziekte, misselijkheid wekenlang.
Altijd achter me aan, altijd aan me hangen.
O god, hoe ik me nu schaam
dat ik hem af en toe wegduwde
omdat ik geen antwoord wist
op zijn vragen...

jonge man 81 : 9...

Veel te makkelijk!

O ja?

Euh...

9?

Rekenwonder!

Won prijzen voor mijn school
tot ik ziek werd
en bleef zitten, bleef zitten, bleef zitten...

HET IS OOK BETER VOOR JOU
de klassenleraar.

Wat moest ik zeggen?

Laat me bij mijn vrienden blijven, alsjeblieft.
Ik leef toch niet lang meer, ik smeed u, meneer.
Ik zal jullie niet lang meer tot last zijn.

Ik ben toch het rekenwonder!

Door mij is de school in de krant gekomen.

Ja, dat rekenen gaat minder
maar dat komt wel weer.

Hielp niet...

op de omroepinstallatie: zacht kindergehuil

*de moeder van de dode jongen gaat naar de Maxi-Cosi
wiegt hem*

jonge man *kijkt toe* Droom je, mama?

ze gaat weer zitten

En jij, vader?

pauze

Waarom ze me juist in de bergen

gaan verstrooien?

Dat zit zo:

we zijn op de Mount Everest geweest.

En daar...

Op de Mount Everest geweest?

Dat zeg je zomaar even.

Dat laat je je zomaar achteloos ontvallen?

Joh! Man!

Ja.

Toen bleek dat ik niet meer te redden was

vroegen ze: Wat is je liefste, je laatste wens?

Daar hoefde ik niet lang over na te denken:

de Mount Everest!

Die enorme berg op, de hoogste van de wereld!

Als je dat hebt gedaan

hoef je niets anders meer te doen, toch?

Als je dat hebt gezien

hoef je niks anders meer te zien!
Niet helemaal BOVENOP, natuurlijk
tot het eerste basiskamp.
Pa en ma gingen mee.
Ik heb dat van haar, die bergeliefde...
Ik was er al slecht aan toe
werd lange einden gedragen door een sjerpa.
Die kleine man gaf me zijn benen.
Tja...
Helemaal verkeerd, denk ik nu.
Want als je zoiets gezien hebt
dan wil je het NOG EEN KEER zien.
Het wordt alleen maar moeilijker
het afscheid.
Ik had maar beter naar de muur
kunnen blijven kijken
de muur naast mijn bed
waar ik zo vaak naar staarde
dat bereid je beter voor
op de muur van de dood.
man We moeten het niet doen
dat verstrooien in de bergen.
vrouw Die discussie ga ik niet opnieuw voeren.
man We moeten de urn gewoon
in die muur zetten.
Op het kerkhof die muur

dat je nog eens langs kan gaan
om hem gedenken
en als je op je ouwe dag nog gelovig wordt
een gebedje kan prevelen.

vrouw Die muur!

Die muur van de dood!
Verbleekte plastic bloemen!
Stoffig hol, spinnenwebben!
Met onbekenden om hem heen!
Nee!

man En dit dan?

Steeds de bergen in als je hem wilt gedenken.
Het bergbloempje strelen
dat misschien uit zijn as is gegroeid.
En dan:
als het al een berg moet zijn
dan toch de Mount Everest
ZIJN Mount Everest.

vrouw De Mount Everest

kunnen we niet betalen.
Hij heeft het zelf nog uitgerekend.

man Ja, rekenen kon hij...

vrouw Maar ja

daar wordt jouw salaris niet groter van.

man O god.

Was je altijd zo'n kreng?

of komt dat door het verdriet?

ze geeft geen antwoord

Ik was sowieso tegen dat cremeren.

Een graf was beter geweest.

ze zucht diep

Een sjerpa-graf

zoals we dat op de Mount Everest zagen

dat zou hij ook mooi gevonden hebben.

Een hoop keien.

Ik vond dat een goed idee van mezelf.

Maar ja, wat ik vind telt niet in dit gezin.

Wat ik vind wordt per definitie afgewezen.

vrouw O, hou op, jij zeur!

pauze

jonge man *zacht*

Ga uit elkaar.

Ga uit elkaar, jullie twee.

Mijn ellende heeft jullie bij elkaar gehouden.

Dat hoeft nu niet meer.

Nieuw leven!

Jij mama vindt vast een stoere bergbeklimmer

die voor je uit loopt

en niet achter je aan zeult.

En jij, vader, een honkvaste vrouw

die naast je op de bank wil zitten

voor de moeilijke quiz op de tv.

pauze

Ik kan ze niet troosten, die twee.

Alleen er hoofdschuddend bij staan.

Roepen:

Vergeet me! Alsjeblieft!

Laat me weggaan in het niets.

Dat is het beste voor iedereen.

NIET DE BLIK NAAR BINNEN

NAAR BUITEN!

En ZEKER niet gelovig worden!

Horen jullie?

Niet gaan denken: ergens is hij
ergens wacht hij op ons.

Niet gaan denken: het is ergens
goed voor geweest.

Het is NERGENS goed voor geweest.

Durf erin te kijken

in de donkere put van de zinloosheid.

Het was pure verspilling.

Mijn jonge leven weggeworpen

weggeslingerd als een dode hond in het ravijn.

Goed, geen gezeur: dood.

Waarom ik hier dan nog ben?

Ik kom niet weg

zo simpel is het.

Zij houden me hier.

Ze LATEN me niet gaan.
Vader, moeder
ze blijven met me bezig
denken aan me
PRATEN over me...
Daar sta ik dan naar te kijken
kan niets doen.
Ze denken dat ze me daar een plezier mee doen
dat het schandelijk zou zijn
als ze de gedachte toelieten:
Abel dood
weg Abel
oprotten jongen.
Eens kijken wat we er nog van kunnen maken
zonder jou.
Domoren.
Geef je je dode zoon mee aan het vuil.
LAAT ME GAAN.
VERGEET ME.
Weet je wat?
Pak die verdomde urn
en giet hem leeg in de vliegveldplee!
Doortrekken maar!
Dag Abel, veel geluk in de riolering!
Ik blijf het maar roepen
maar ik zit gevangen in hun pijn.

Wacht...

maakt kinderlijke bezwerende gebaren

vrouw giet uit het niets waterflesje leeg over man

man Wat DOE je?

vrouw Zomaar, omdat ik er zin in heb.

Dit wil ik al jaren doen.

Bij elk ontbijt de gedachte

ALS IK NU EENS

DE YOGHURT OVER ZIJN KOP GIET...

man Nou ja...

Je bent niet goed snik.

vrouw Als jij eens wist aan hoeveel ontbijttafels

vrouwen de yoghurt

over de koppen van hun mannen willen gieten

maar ze durven niet!

Ik durfde niet!

Nu ga ik voortaan durven...

man Levensgevaarlijk ben je, stom wijf.

vrouw En jij?

man En ik?

vrouw Geheime wensen?

man Aan de ontbijttafel?

Dat de toast niet verbrand is...

vrouw Als ik het niet dacht.

Wat een lul ben jij toch eigenlijk.

man IK een lul?

IK een lul?

Ik zal je eens wat laten zien...

staat op, weet niet zo goed wat te doen

grijpt dan haar rugzak

opent hem, begint inhoud te verspreiden

vrouw Wat flauw nou!

doet hetzelfde met de zijne

spul om spul

toilettassen opengerits, inhoud verspreid

staan ze tenslotte tussen de rommel

zwaar ademend

vrouw Eigenlijk haat ik jou, weet je dat?

Ik heb jou altijd gehaat.

Al voor Abel, al voor de ziekte.

man Niet alleen mij, alles wat man heet.

vrouw Dat ben jij niet, wat man heet...

man Misschien moeten we...

Als we terug zijn...

Een therapeut...

vrouw En dan?

man Jij moet je in ieder geval laten nakijken...

vrouw JIJ moet je laten nakijken!

Een man die niet periodiek

de yoghurt over zijn vrouw wil uitgieten

is niet normaal!

man Hou je in.

We hebben een belangrijke taak te vervullen.

vrouw Dat zieke kind

heeft ons bij elkaar gehouden.

Het gedeelde verdriet.

Laten we onszelf verstrooien.

man En hem?

vrouw Hem in die muur zetten.

zodat we af en toe langs kunnen gaan

om aan hem te denken.

man Goed.

ze staan op, doen de rugzakken weer om intussen

Mij altijd gehaat? Goh...

vrouw Dat moet je toch gevoeld hebben?

man Ja, maar in mijn ouderlijk huis

haatte iedereen elkaar.

Ik voel me daar wel in thuis...

vrouw Zo werkte dat bij mij ook, vermoed ik.

druk in gesprek af

12.

omroepstem De ochtend begint te dagen.

Gespannen kijken ze naar de lucht

in de controletorens

op de weerstations:

gaat het licht worden?

Zal het ooit weer licht worden?

man De oude minnaar, onderweg naar huis

heeft de auto aan de kant van de weg gezet

het hoofd op het stuurwiel gelegd.

Op de autoradio zachte muziek.

Een liefdeslied?

Neemt een besluit

keert terug...

tegen jonge vrouw

Ik kan het niet.

Ik kan je niet laten gaan.

Ik zat in de auto en hoorde...

jonge vrouw Onze muziek.

man Ja, onze muziek...

pauze

Ik weet het zeker, ja, nu pas, NU PAS:

ik kan niet zonder je.

Ik ga scheiden, ik ga van haar af.

Ik kies, ja, nu pas, NU PAS... voor jou.

We zien wel hoe we dat allemaal oplossen
maar zonder jou zijn, is ondenkbaar
onmogelijk.

Dat weet ik, nu, ja NU PAS, heel zeker.

jonge vrouw zwijgt

Lieveling...

jonge vrouw zwijgt

Wat een lange stilte.

Je moet het nieuws verwerken?

Ik zou willen dat je nu tegen me zei:

Ik hou nog steeds vreselijk veel van je.

Ik wil bij je zijn.

God weet hoe we dat allemaal oplossen.

jonge vrouw Je kunt maar beter gaan.

pauze

man Jij denkt nu: dat heb ik vaker gehoord
als ik een einde wilde maken aan de relatie
en dan waren de dure beloftes
al gauw weer vergeten.

Dit keer meen ik wat ik zeg:

alles zal anders worden.

We gaan samenleven

krijgen god weet een kind...

jonge vrouw lacht

Wat is daar komisch aan?

jonge vrouw Laat maar. Ga.

man O...

Dat meen je?

jonge vrouw Dat meen ik.

man Je weet wat je zegt?

jonge vrouw Ik weet wat ik zeg.

man O...

pauze

jonge vrouw Ik had gedacht

dat jij opgelucht zou zijn.

man Ik ben zelf ook verrast.

Ik had niet verwacht

dat het zoveel pijn zou doen.

Goed.

We moeten dit goed afmaken.

jonge vrouw Ja.

man Ooit zijn we elkaars grote liefde geweest.

jonge vrouw Ja.

Ik wil niet weggooien wat wij gehad hebben.

Dat was een waardevolle tijd.

Ik heb veel van je geleerd.

refrein

man Weet je nog...

jonge vrouw Ik weet alles nog...

man Als ik beslissingen moet nemen

hoor ik je stem in mijn hoofd.

jonge vrouw Ik hoor jouw stem in mijn hoofd.

ze schuift de ring van haar vinger

man Wat doe je?

overhandigt hem de ring

Je geeft me mijn ring terug?

ze zitten naast elkaar

man ring in de hand

Dat kun je niet zomaar doen!

Dit is een belachelijke impuls.

jonge vrouw Ga.

Ga gauw naar huis.

man staat op

zij reageert niet

man Goed. Dan ga ik.

Zeg iets liefs tegen me.

jonge vrouw Wat moet ik zeggen? Nee.

man Zeg dan mijn naam.

pauze

dan, met bewogenheid

jonge vrouw Marc.

man Hij gaat, een tweede keer.

Slaat zichzelf voor het hoofd

hij had niet terug moeten komen.

Het is alleen maar vernederend geweest...

Zinloos, zinloos...
Alleen vernederend.
vrouw En zij? Twijfelt zij?

13.

*de beide mannen komen terug
gaan aan weerszijde van de Maxi-Cosi zitten*

man Goddank. Hij is er nog.

jonge man Natuurlijk.

Wie steelt er nou een Maxi-Cosi?

man Niet meer weglopen, Richard.

jonge man Nee, niet weglopen.

ze kijken naar de Maxi-Cosi

En als hij een tattooage wil?

man Dan keuren we dat goed.

jonge man Niet zomaar een bloemetje
op de hiel?

Een panorama over zijn hele rug?

man Dan keuren we dat goed.

jonge man Ja...

En als hij snowboarden wil

een motor wil, o mijn god

wil BUNGY JUMPEN?

man Dan wijzen we kalm op de gevaren
en zeggen: GA JE GANG.

jonge man Ja...

bewogen

En als hij terugwil naar zijn moeder.

pauze

man *bewogen* Dan brengen we hem.

jonge man Plassen, zittend of staand?

man *overweging* Staand.

ze lachen

14.

man Ze had kunnen protesteren

kunnen zeggen:

Kalmeer

laten we dat UITpraten.

Verwaarloosd heb je me

affectief

emotioneel gezien

liefdesgewijs.

Het gaat niet alleen om die wenkbrauwring...

DAAROM JUIST de herhaalde huwelijksreis.

Een nieuw begin!

Accepteer me zoals ik ben.

Als ze hier niet is, waar is ze dan?

Welk toevluchtsoord?

Tattoo-vriendinnen, vast.

Wat kan ik doen?

Aanbellen, midden in de nacht?

Als de deur opengaat

me woordeloos omdraaien

mijn hemd omhoogtrekken

haar mijn maagdelijke rug aanbieden

en zeggen: GA JE GANG.

Voelen hoe de naald zich in mijn rug boort
IN mijn vel.

EEK!

ineenkrimpen

IK DOE DIT ALLEMAAL VOOR JOU...

telefoon pakken

Het spijt me zo...

Lieveling.

Antwoordapparaat...

Ben je op het vliegveld?

Ik zoek je overal in de lege hallen

hoop op je te stuiten

zittend op je koffer.

Die affreuze PAARSE koffer

wat zou ik die nu graag zien...

Tuut tuut tuut.

gaat zitten, desolaat

Eenzaamheid.

De druk van het leven voortaan alleen trotseren.

Nooit gekund.

Nooit aangekund.

Altijd van de ene partner

naar de andere gerend.

Zij was goed, tenslotte.

Net wegwerpend genoeg.

ACH, MAAK JE NIET DRUK.

LAAT TOCH ZITTEN.

Oppervlakkig zonder echt dom te zijn.

EN:

mooi om naar te kijken.

Ook van belang.

Kwijt, kwijt.

Snel slecht van haar denken:

irritant stemgeluid!

schorre lach van al dat roken!

die shaglucht, walgelijk!

Een geurgevoelig mens als ik.

Ik dacht:

die shag dat wordt ons Waterloo

maar het werd de wenkbrauwring...

De dingen gaan altijd anders dan je denkt...

telefoon gaat

Mijn geluk laat me niet in de steek!

neemt op

Jij, jij!

Vergeef mij

mij

kleinzielig

ouderwets

fossiel!

Je had gelijk.

Ik had ongelijk.

Ik zal je naam laten graveren
over de hele breedte van mijn borst.

Hahaha?

bij zichzelf

Niet slim!

Domme grap!

in hoorn

Wat?

Wat?

Nee, Joke, nee!

Alsjeblieft, Joke, please!

Nee!

We moeten de weg teruggaan!

Uitzoeken waar het verkeerd is gelopen.

Wat?

Een SNELCursus nog wel!

Bestaat daar geen Nederlands woord voor?

legt op

Komt morgen

haar spullen halen

met een huurauto van Hertz.

Gaat een cursus volgen

een SNELCursus:

tattoo-artist.

stilte

gehaast nummer draaien

geen gehoor krijgen
opleggen

15.

vrouw Zo...

man Zo...

vrouw Ik had niet gedacht
dat ik op mijn leeftijd nog...

man Het verraste mij ook.

vrouw Van mij?

man Van mezelf.

vrouw Wel... Vaarwel.

We zullen elkaar nooit meer zien.

man Wie weet...

Als u terugkeert van uw bezoek.

vrouw Dan troost u vast
een andere verdraagde dame.

Nee, voorgoed vaarwel.

Het wordt anders allemaal te ingewikkeld
in mijn hoofd.

man Dan wens ik u geluk met uw missie.

En als ik uw nummer op de radio hoor
uw duet met Marius Möller
zal ik blij verrast en trots zijn.

16.

jonge man Twee verhuishagens voor de deur

de een gaat naar het noorden

de andere naar het zuiden.

En aan de stoeprand

blijft een enorme berg rotzooi staan

voor de kraakwagen die morgen komt.

De spullen van Abel...

Misschien komen er nog wat kinderen langs

die Abels rotzooi wel kunnen gebruiken.

Verspreiden zich de spullen van Abel

door de buurt...

Neem maar mee.

Neem mee!

omroepstem *dromerig*

Passagiers begeven zich naar uitgang d5.

De winden zijn gunstig

voor zolang het duurt...

man Ik had niet terug moeten komen...

Alleen vernedering...

omroepstem Naar huis, eindelijk naar huis...

man Ik gun haar dat ze neerstort

dood blijft, dood!

Als ze niet van mij kan zijn
laat haar van niemand zijn.

vrouw De zwaarmoedige piloot dwaalt rond.

Hij zal hier blijven rondlopen
mensen aanklampen
slaapt in bagagedepots
eet vliegtuigmaaltijden die over zijn...

Het weeskind van het vliegveld
geadopteerd door stewardessen.

jonge vrouw De dode jongen...

jonge man Goed, hoe het verdergaat?
Zij blijven beneden, in het basiskamp.

Maar ik

ik kan nu zó de berg opklimmen
een rustige, moeiteloze klim naar de top.

Jullie allemaal

jullie zitten vast in het basiskamp.

Daar ga ik.

De Mount Everest op!

De mist en de sneeuw in
zonder om te kijken
zonder te zwaaien.

Mijn mobieltje blijft maar piepen.

Ik weet wel dat jullie het zijn
maar ik neem niet op.

Ben je gek.

Dat gelul.

Ik verander in sneeuw onderweg.

Mijn vlees valt in vlokken uit elkaar
en de botjes vriezen samen met de rotsen.

Dat komt wel goed.

Dit is mijn ware dood:

de ijle lucht in met frisse jonge longen.

Ik ben daarboven, op de berg.

Daar kunnen alleen doden leven.

Ik ben daar met de bevroren vlaggetjes

die kraken in de dunne wind

de rotzooi, het verloren fotorolletje

de leugens van Nederlandse klimmers...

Nee, ik ben weg.

Goddank.

Doe het goed!

Dag!

al weglappend

2 x 2 = ...

2 x 2 = ...

telt op zijn vingers

maar hij weet het niet meer

17.

het viertal staat front

man Vergis ik me of...

jonge man Het wordt dag.

man Dat niet alleen.

Daar, een zonnestraal.

jonge vrouw Juich niet te vroeg.

Dat zag ik gisteren ook.

Het bleek alleen een gat in het grauw...

vrouw Niet te vroeg zijn.

Niet te hoopvol zijn...

Misschien alleen schijnwerpers

die de startbanen verlichten.

jonge man Nee, kijk maar.

Het gaat verder, dat opklaren...

As is er nog wel

maar opgehoopt op de grond.

Neergeslagen.

Ashopen...

vrouw Vliegtuigen met as bedekt.

Blauwe hemel

dat we hem nog ooit zouden zien.

De vulkaan heeft genadig zijn mond gesloten.

man Ik denk dat ik niet
van ongegrond optimisme kan worden beticht
als ik zeg...

jonge man Ja, ja! Heldere dag, verdomd!

We hebben het gered, verdomd!

vrouw Langs de rand van de afgrond gescheerd.

jonge vrouw Nou, nou...

vrouw Zo leek het even.

applaus

Maar wat leren we hiervan?

Wat hebben we eraan voor de toekomst?

Hoe anders leven?

Want dit gaat natuurlijk weer gebeuren.

Onherroepelijk.

En god weet is het de volgende keer fataler.

Wat te doen?

anderen Dat zien we dan wel weer.

Er wordt wel iets uitgevonden.

Niet zo zeuren.

schouderophalen, wegwerpgebaren

ze verspreiden zich

omroepstem De aswolken zijn weggeblazen.

De god van de wind heeft gewonnen

van de god van het vuur.

De vulkaan smelt alleen nog maar

rommelt nog wat bozig in zijn buik.

Het vliegverkeer wordt hervat.
man Het vliegverkeer wordt hervat...
vrouw Ze pakken hun tassen op
hun rugzakken
hun koffers...
Lopen daas naar de uitgang...
het vrolijke gezelschap
niet vrolijk meer maar katterig
jonge vrouw De roltrottoirs
komen weer in beweging...
stem Mind your step...
Mind your step...
jonge man De winkels gaan open.
jonge vrouw Belastingvrij.
Hier is alles belastingvrij...
stem Passagiers begeven zich
naar uitgang d7...
uitgang c12...
uitgang f16...
stem Mind your step...
Mind your step...

Nachtvlicht ging bij Theatergroep Suburbia op 31 oktober 2015 in première in de Schouwburg van Almere

Spel:

Khaldoun Alexander Elmecky

Nanette Edens

Lowie van Oers

Marit Hooijschuur

Regie: Albert Lubbers

Decorontwerp: Herbert Janse

Kostuumontwerp: Dorien de Jonge

Lichtontwerp: Roelof Pothuis

Muziek en sounddesign: Jasper Boeke

Techniek: Paul Peelen en Marco Oosterbaan

Castingadvies: Marc van Bree

Tourneeplanning: Theaterbureau Grünfeld

Productieleiding: Josta Visser

Marketing en publiciteit: Nana Jongerden

Zakelijke leiding: Jos van Hulst

Artistieke leiding: Albert Lubbers

www.theatergroepsuburbia.nl

De afgedrukte tekst kan afwijken van de gespeelde tekst

Ger Thijs (1948, Ubach over Worms) is opgeleid als acteur aan de toneelacademie in Maastricht. Sinds 1971 is hij actief aan het toneel, aanvankelijk als acteur, al spoedig als regisseur, artistiek leider, bij verschillende repertoiregezelschappen. Zijn interesse ligt vooral in de literaire kant van het toneel, een veronachtzaamd literair genre. Hij begon met vertalen en bewerken van zijn eigen producties. Schreef toen zijn eigen stukken, die aanvankelijk door anderen werden geregisseerd, maar regisseert deze de laatste jaren weer zelf. Er zijn intussen zeven romans en nog wat meer toneelstukken verschenen. Terugkerende thema's in zijn werk: het leven maakt zijn belofte niet waar, met soms komisch, soms treurig resultaat.

Toneelwerk

Nachtlucht - 2015

Eline Vere - bewerking van het gelijknamige boek van Louis

Couperus - 2015

Geluk - 2014

De donkere kamer van Damokles - bewerking van het gelijknamige boek van W.F. Hermans - 2013

Het Zuiden - 2013

Oude meesters - 2012

De kleine zielen - bewerking van het gelijknamige boek van Louis Couperus - 2012

De Kus - 2011

Vincent en Theo - 2011

De grote liefde - 2009

Karakter - bewerking van van het gelijknamige boek van Borderwijk - 2009

Heren van de thee - bewerking van van het gelijknamige boek van Hella Haasse - 2009

Een nieuw leven - 2009

Van oude mensen, de dingen die voorbij gaan - bewerking van van het gelijknamige boek van Louis Couperus - 2008

Ik ben weg - 2007

De stille kracht - bewerking van van het gelijknamige boek van Louis Couperus - 2006

Raak me aan - 2005

Het licht in de ogen - 2003

Beneden de rivieren - 2002

In Afrika - 1987

De kwekeling - 1979 - H.G. van der Vies prijs -

Winkeldochters - 1978

Drie broers - 1978

Het Publiek - 1977